

Asia: VN/35738/2024

## **Lausuntopyyntö metsätalouden kannustejärjestelmän muuttamista koskevista laki- ja asetuseronnoksista**

### Kommentit hallituksen esityksen muutosehdotuksista

#### **Yleinen lausuntonne kokeiluhankkeiden tuista**

Kannustinjärjestelmien muuttaminen vaikuttavuusperusteisiksi on sinänsä kannatettavaa ja kokemusten hankkiminen kokeilujen kautta nykypäivää. Koska aikaväli toimenpiteen toteutuksen ja mitattavissa olevan muutoksen (poikkeama tavanomaisesta kehityksestä) välillä on pitkä, tukimuodon vaikutusten seuranta ja inventointi muodostuu hallinnollisesti raskaaksi sekä tuen myöntäjälle että saajalle. Ehdotetut pisteyttämisjärjestelmät voivat muodostua hallinnollisesti työläiksi ja indikaattoreiden raja-arvojen mittaaminen/arviointi erittäin kalliiksi. Siksi indikaattoreiden lukumäärä ja niiden luokkien lukumäärä tulisi minimoida.

### Muu palautteenne seuraavista asioista

#### **Taimikon ja nuoren metsän hoito (13 §)**

Lehtipuuvaltaisten metsien pinta-ala on kasvanut voimakkaasti 1980-luvulta alkaen ja myös lehtipuun tilavuus on kasvanut nopeasti erityisesti Etelä-Suomessa. Esimerkiksi monimuotoisuuden näkökulmasta tärkeänä pidetyn haavan tilavuus on yli kaksinkertaistunut 1980-luvun jälkeen. Kuten taustamuistiossa todetaan, lehtipuun osuus taimikoissa rehevämmillä kasvupaikoilla on jo nyt varsin korkea. Lehtipuuosuuden edelleen kasvattamisen tukeminen voi kiihdyttää kehitystä. On kuitenkin varauduttava hirvieläintuhojen lisääntymiseen erityisesti mäntytaimikoissa, joissa lehtipuuosuus kasvaa. Ehdotetuista kokeiluista tämä lienee prioriteetiltaan alhaisin ja on tarkoin harkittava, onko ylipäätään tarvetta tällaiseen tukimuutokseen.

#### **Suojavyöhykkeen jättäminen (23 b §)**

Suojavyöhykkeitä koskeva osio on vesistövaikutusten näkökulmasta perusteltu. Suojavyöhykkeiden käsittelyn kevennettyä käsittelyä esimerkiksi poimintahakkuin osalla tukikohteista olisi harkittava, mikä vaikuttaisi samalla tarvittavan/myönnettävän tuen määrään. Jos suojavyöhykkeen perustaminen johtaa käytännössä täyssuojeluun, ovat vaikutukset puun saatavuuteen potentiaalisesti merkittävät suurten pinta-alojen vuoksi. Siksi vaikutusanalyysi on tehtävä. Syntyvät pinta-alat voinee hyödyntää ennallistamis-pinta-aloina.

## **Suon ennallistaminen (23 c §)**

Ennallistamiskohteiden laaja-alaisuus ja kytkeytyneisyyden olemassa oleviin suojelualueisiin on kannatettava tavoite. Lisäksi potentiaalinen vesistökuormituksen väheneminen ja tämän hyödyn nopea saavuttaminen tulee olla keskeinen tuen myöntämis-/pisteytysperuste.

Soiden monimuotoisuuden (puustoisuus, rehevyys, vesitalous, puuston tuottokyky, kasvihuonekaasutase) vuoksi yleispätevät ohjeistukset johtavat osalla kohteista pitkäaikaisiin, ei-toivottuihin vaikutuksiin esimerkiksi ilmastovaikutusten osalta. Siksi keskeinen poisrajaava kriteeri tukikelpoisuudelle tulee olla puuntuottokyky. Hyväkasvuiset, suoluonnon osalta voimakkaasti muuttuneet kohteet olisi rajattava tukien ulkopuolelle. Näin vältetään jopa vuosisadan kestävät epäedulliset ilmastovaikutukset ja pidetään puuntuotannon näkökulmasta kannattavat ojitetut suot aines- ja energiapuun tuotannossa jatkossakin.

## **Lehdon luonnonhoito (23 d §)**

-

## **Tarjouskilpailumenettelyn toimivuus (11 a §, 25 a-d §)**

-

## **Hoito- ja kunnossapitovelvoite (40 §)**

-

## **Muut muutokset (lakiehdotus 5 §, 8 §, 10 §, 16 a §, 23 a §, 33 §, 35 §, 46 §)**

-

## **Esityksen vaikutukset**

### **Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?**

-

## **Muut huomiot**

### **Muita huomioita**

-

## **Kommentit valtioneuvoston asetuksen muutosehdotuksista**

### **Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen määrä (8 §)**

-

## **Kokeiluhankkeiden tukiehdot**

### **Taimikon ja nuoren metsän hoitokäsittelyn jälkeinen lehtipuun osuus (7 a §)**

Lehtipuun osuus muodostuu jo nykyisinkin taimikonhoidon käytännöin varsin korkeaksi, minkä kyseenalaistaa tuen tarkoituksenmukaisuuden.

#### **Suojavyöhyke (30 b §)**

-

#### **Ennallistettava suo (30 d §)**

Puuntuotannollisesti tärkeät alueet (pois lukien luontoarvoiltaan poikkeavan arvokkaat kohteet) olisi rajattava tuen ja myös ennallistamisen ulkopuolelle.

#### **Lehdon luonnonhoidon kohde (30 f §)**

Tukiehdot ovat monimutkaiset. Indikaattoreita on paljon.

### **Kokeiluhankkeiden valintaperusteet**

#### **Suojavyöhykkeen jättäminen (30 c § ja liite 1)**

-

#### **Suon ennallistaminen (30 e § ja liite 2)**

Suon puuntuottokyky otettava mukaan pisteytykseen. Mitä vähäisempi arvo puuntuotannon näkökulmasta, sitä korkeammat pisteet. Näin rajataan ennallistamisen ulkopuolelle kohteet, joiden ennallistamisesta koituu pitkäaikainen ilmastohaitta, kun puuston nielu menetetään.

#### **Lehdon luonnonhoito (30 g § ja liite 3 ja 4)**

-

### **Kokeiluhankkeiden tuloksen saavuttamisen pisteytys**

#### **Suon ennallistaminen (30 h § ja liite 5)**

Pisteytykseen otettava mukaan suon puustoisuus, tuleva puuston kasvu ja siten kyky sitoa hiiltä (ks. edellä). Puuntuotannon ja hiilensidonnan näkökulmasta tärkeät, runsaspuustoiset suot rajattava tuen ulkopuolelle.

Asiantuntijalausunnon valmistelija: Antti Asikainen

#### **Lehdon luonnonhoito (30 h § ja liite 6)**

-

### **Asetuksen vaikutukset**

#### **Miten arvioitte asetuksen pääasiallisia vaikutuksia (luku 4)?**

-

Muut huomiot

**Muita huomioita**

-

Kommentit maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muutosehdotuksista

**Hakemuksella ilmoitettavat tiedot (2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §)**

-

**Toteuttamissuunnitelma (7 §, 13 a §, 13 b §)**

-

**Toteutusilmoituksella ilmoitettavat tiedot (14 §, 15 §, 21 a-d §)**

-

Muut huomiot

**Muita huomioita**

-

Logrén Johanna  
Metsäbiotalouden tiedepaneeli